

Institutul Național al Patrimoniului

Str. Ienăchiță Văcărescu nr. 16, Sector 4, București 040 157

Telefon: +40 21 336 6073 / +40 21 336 5424

Fax: +4021 336 9904 / +40 21 336 5069

Web: www.patrimoniu.ro

E-mail: secretariat@patrimoniu.ro

ianuarie 2016

Raport actualizat privind

starea de conservare a bunului înscris în Lista patrimoniului mondial

"Centrul istoric Sighișoara"

(România) (réf: C 902), anul 2015

Raport actualizat

privind starea de conservare a bunului înscris în Lista patrimoniului mondial

"Centrul istoric Sighișoara"

(România) (C 902), anul 2015

De la prezentarea raportului privind starea de conservare a Centrului Istoric al Sighișoara din anul 2014 și până în prezent, s-au constatat următoarele elemente cu privire la proprietatea înscrisă.

JUSTIFICAREA ÎNSCRIERII

În anul 1999, Comitetul Patrimoniului Mondial UNESCO, prin Decizia 23COM VIII.C.1 a acceptat includerea Centrului Istoric Sighișoara pe Lista Patrimoniului Mondial la poziția 902, în baza următoarelor criterii:

- (iii) Sighișoara este o mărturie remarcabilă a culturii sașilor din Transilvania, cultură care s-a desăvârșit pe parcursul a 850 de ani de existență și care va continua să existe numai prin monumentele sale arhitecturale și urbane.*
- (v) Sighișoara este un exemplu remarcabil al unui mic oraș fortificat într-o regiune care marchează frontiera între cultura latină a Europei Centrale și cultura bizantino-ortodoxă a Europei de Sud-Est. Procesul de emigrare a sașilor, aparent imposibil de stăvilit, dispariția păturii sociale care a creat și menținut tradițiile culturale ale regiunii, toate acestea amenință în egală măsură supraviețuirea patrimoniului lor arhitectural.*

În luna mai 2015, a fost transmisă, în urma observațiilor formulate de UNESCO – WHC, propunerea textului Declarației de Valoare Universală pentru "Centrul istoric Sighișoara", înscris în Lista patrimoniului mondial. În cadrul acestui text propus nu se fac modificări privind formularea criteriilor, așa cum apar în Decizia 23COM VIII.C.1 a Comitetului Patrimoniului Mondial.

COMITETUL DE ORGANIZARE UNESCO

În data de 27.05.2015, între orele 10.00 – 15.30, în Sala Mică de ședințe a primăriei municipiului Sighișoara a avut loc prima ședință din acest an a Comitetului de Organizare UNESCO, convocată în calitate de coordonator de către dl. Răzvan Șipoș, arhitect șef al Consiliului Județean Mureș.

Au participat membri COU:

- Răzvan Șipoș, arhitect șef CJ Mureș
- Kovacs Iosef, Institutul Național al Patrimoniului
- Nicolae Băciuț, Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Național Mureș
- Marian Bobei, subcomisar IPJ Mureș
- Ioan F. Pascu, Municipiul Sighișoara
- Călin Pop, CJ Mureș
- Nagy Iosif, reprezentant al locuitorilor Cetatea Sighișoara

Invitați:

- Cătălin Platon, CJ Mureș
- Monica Hulpuș, CJ Mureș

Dintre membri COU au lipsit d-na arh. Irina Cosmănescu, din partea Ministerului Culturii, și dl. Lt. col. Iulian Gheroghiasa, din partea ISU "Horea" Mureș.

Aspecte discutate:

Optimizarea relației cu cetățenii

Intervențiile neautorizate asupra monumentelor istorice

Situația PUZ pentru zona protejată cu valoare mondială din Sighișoara

Situația monitorizării sitului UNESCO și necesitatea stringentă a elaborării Planului de gestiune (management) a sitului

Autorizarea montărilor de firmă

Amenajarea unei rampe de acces pentru persoanele cu dizabilități la intrarea în Farmacia DONA din Piața Hermann Oberth nr. 22

Situația zidurilor de incintă

Situația zonelor verzi

EVIDENTA MONUMENTELOR

Fișele analitice ale monumentelor istorice din cadrul Centrului istoric Sighișoara, înscris în Lista patrimoniului mondial au fost întocmite de Institutul Național al Patrimoniului și

au fost predate în cadrul Studiului istoric zonal din cadrul P.U.Z. al zonei înscrise în LPM., municipiul Sighișoara.

Fișele privind starea fizică a monumentelor istorice au fost elaborate de Institutul Național al Patrimoniului în cadrul studiului de fezabilitate pentru reabilitarea și revitalizarea ansamblului Centrului istoric Sighișoara zona înscrisă în Lista patrimoniului mondial.

Fișele privind starea fizică a monumentelor istorice se actualizează de către Biroul Patrimoniu Mondial din cadrul Primăriei Sighișoara.

ZONELE DE PROTECTIE

Zona de protecție, așa cum a fost aprobată de Comitetul Patrimoniului Mondial la momentul înscrierii în Lista patrimoniului mondial este adecvată pastrării valorilor universale excepționale pe baza cărora s-a aprobat înscrierea.

RESURSE FINANCIARE

- Primăria municipiului Sighișoara va aloca cu prioritate fonduri pentru întocmirea în cursul anului 2016 a *Planului de protecție și gestiune* pentru "Centrul istoric Sighișoara", înscris în Lista patrimoniului mondial.
- Primăria municipiului Sighișoara, în parteneriat cu Consiliul Județean Mureș, va prevedea în bugetul pentru anul 2016 sumele necesare restaurării și consolidării porțiunilor din zidurile de incintă ale fortificației medievale pentru care există proiect de restaurare și consolidare, avizat de CNMI, proiect care trebuie actualizat valoric.
- Finanțările lucrărilor de restaurare, consolidare, refuncționalizare, provenite din surse private se va face pe baza autorizațiilor de construire cu respectarea tuturor avizelor. În ce privește solicitarea din partea investitorilor pentru acordarea cu rapiditate a autorizațiilor se consideră că în acest sens ar fi util și un mesaj lămuritor transmis locuitorilor privind importanța sitului. Compartimentului urbanism, disciplina în construcții și patrimoniu UNESCO al municipiului Sighișoara va elabora o listă cu absolut toate documentele care trebuie depuse de un cetățean pentru obținerea certificatului de urbanism și a autorizației de construire, evitându-se astfel revenirile și completările ulterioare.

STUDII ȘTIINȚIFICE, EDUCATIE, INFORMARE

Seminarul Național

În perioada 30 septembrie – 3 octombrie 2015 la Sighișoara a avut loc *Seminarul național privind Protejarea patrimoniului mondial: managementul situațiilor de urgență și dezvoltarea durabilă a turismului*, Seminarul a fost organizat de UNESCO, împreună cu Ministerul Culturii din România, cu concursul Primăriei Municipiului Sighișoara, al Consiliului Județean Mureș și al Institutului Național al Patrimoniului, cu sprijinul Guvernul Italiei – Ministerul Afacerilor Externe și Cooperare Internațională, prin Biroul Regional UNESCO pentru Știință și Cultură din Europa (Veneția).

Seminarul a fost organizat cu scopul general de a contribui la dezvoltarea unei planificări durabile a gestionării riscului de dezastre și gestionării turismului pentru monumentele înscrise în Lista Patrimoniului Mondial.

Seminarul s-a adresat managerilor și specialiștilor cu responsabilități în domeniul protejării siturilor aparținând Patrimoniului Mondial din România și a avut drept scop stabilirea unei baze pentru dezvoltarea unei abordări de management fundamentată pe valorile universale ale sitului în raport cu potențialele amenințări și particularitățile acestora în cazul fiecărui sit în parte.

Programul seminarului a constat în prezentări realizate de experți ai INP și ai UNESCO, însoțite de exerciții de grup care au acoperit teme variind de la identificarea și evaluarea riscului, pregătirea pentru prevenirea riscului de dezastru și recuperarea după dezastru, până la managementul siturilor UNESCO ca destinații în cadrul unui turism durabil.

Centrul Istoric Sighișoara – sit înscris în Patrimoniul Mondial a servit drept studiu de caz general privind managementul riscului și turismul durabil. Totodată Turnul Cositorarilor, din cadrul fortificației cetății Sighișoara a constituit un studiu de caz particular pentru managementul riscului.

Proiectul internațional HERITPROT

În cadrul proiectului internațional HERITPROT a fost realizat *Planul local de implementare și Planul local de acțiune privind protecția la foc și îmbunătățirea sistemelor de stingere a incendiilor în situl UNESCO din Sighișoara*.

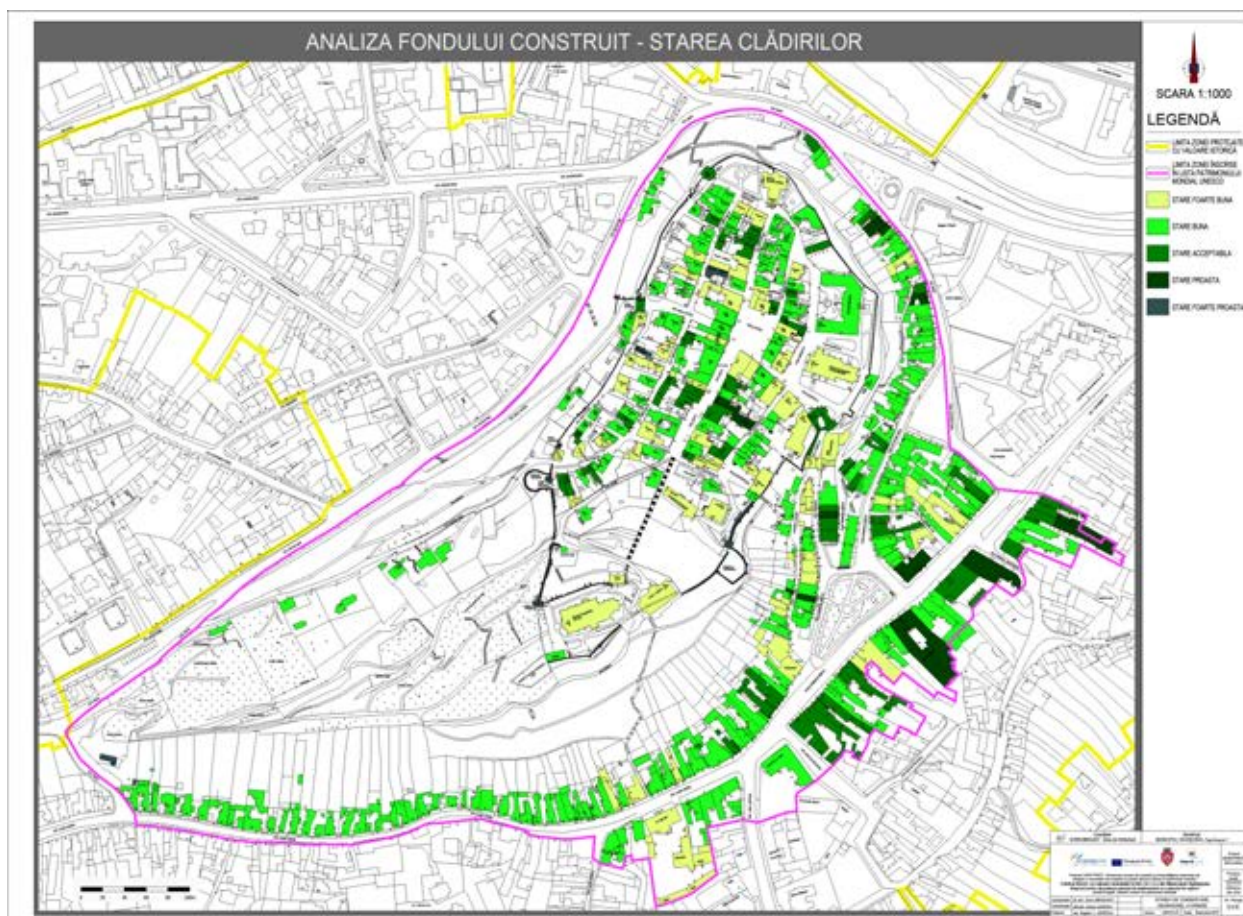
În cadrul Proiectului HERITPROT și pornind de la experiența acumulată în timpul derulării acestuia, Sighișoara și-a dezvoltat propriul "Plan de Implementare" și "Plan de Acțiune" privind managementul riscului la foc în zona protejată cu valoare mondială.

Proiectul a cuprins următoarele:

- studiul circulației auto
- studiul rețelei de hidranți și a căilor de evacuare
- analiza drumurilor și a sensurilor de deplasare
- analiza tipurilor de construcții (monumente istorice, clădiri cu valoare ambientală, construcții noi)
- analiza regimul de proprietate
- analiza regimului de înălțime
- analiza contextului construit pe funcțiuni
- analiza sării de conservare, degradare, avariere a fondului construit
- întocmirea de fișe analitice pentru toate intersecțiile din Cetate și Orașul de Jos

FACTORI CARE AFECTEAZĂ STAREA DE CONSERVARE A MONUMENTELOR

Starea fizică a imobilelor

Dupa cum reiese din recentul studiu din cadrul proiectului HERITPROT, starea generală a fondului construit este bună. Marea majoritate a construcțiilor se încadrează în categoriile de stare foarte bună, bună sau acceptabilă.

Riscul la incendiu

Cu toate că în ultimii ani s-a constatat o îmbunătățire considerabilă a stării de conservare a clădirilor, iar în ultimii 7 ani în Cetate au fost doar 4 focare de incendiu (toate la coșurile de fum), există totuși câteva mari vulnerabilități legate de:

- Accesibilitatea generală a autospecialelor prin rețeaua stradală tipic medievală, un singur acces auto - și acela pe sub un turn - drumuri înguste cu rază mică de întoarcere în curbe
- Accesibilitatea punctuală a autospecialelor în anumite zone ale Cetății (de exemplu Biserica din Deal)
- Regimul de trafic și parcare
- Vegetația necontrolată de pe pantele cetății (cu mare pericol de răspândire a focului)
- O rezervă intangibilă de apă la limita necesității.

arh. Iosef Kovacs

Sef serviciu Patrimoniul mondial

Reprezentant al INP în COU Sighișoara

ANEXA

CALENDARUL EVENIMENTELOR CULTURALE 2015, extras

Ianuarie

- Zilele Culturii naționale – Mihai Eminescu – poetul "nepereche
- Expoziție colectivă de pictură „Lantentze” – Turnul Fierarilor
- Spectacol folcloric dedicat Unirii Principatelor Române - Sala „Mihai Eminescu”
- Expoziție temporară „ Sighișoara în acuarelele lui Ladislau Gamenczy - Sala de expoziții temporare din incinta Turnului cu Ceas

Februarie

- Concert de muzică de cameră – formația CLASSIS din Cluj – organizator Fundația Cultural Științifică Gaudeamus în colaborare cu Primăria Municipiului Sighișoara – Sala Festivă a Primăriei

Martie

- Expoziție de grup, pictură „Blossom” – Turnul Fierarilor
- Program de pedagogie muzeală - Sala de expoziții temporare din incinta Turnului cu Ceas
- Concert de muzică de cameră – Profesori universitari Melinda Beres – vioară și Edit Horvath – pian, de la Academia De Muzică din Cluj - Sala Festivă a Primăriei.
- Expoziție de grup, pictură „Glamour” – Turnul Fierarilor
- Sighișoara Blues Festival – organizator Asociația culturală Sighișoara Blues Hospital în parteneriat cu Primăria municipiului Sighișoara

Aprilie

- „Salonul anual de artă al elevilor sighișoreni”, ediția a VI-a - Turnul Fierarilor
- „Salonul de primăvară” - expoziție colectivă de pictură Asociația Artiștilor Plastici Alma Mater Castrum Sex din Sighișoara – Turnul Fierarilor

- Concert de muzică de cameră – Sorin Petrescu – pian, din Timișoara - Sala Festivă a Primăriei.
- „Sighișoara mon amour” – expoziție de pictură – Turnul Fierarilor

Mai

- Sesiune de comunicări științifice - Zilele orașului Sighișoara, Muzeul de Istorie, Sala Mică -Primaria Municipiului Sighișoara
- „Noaptea Muzeelor” – eveniment metamuzeal – organizat de Muzeul de Istorie - expoziția de bază din Turnul cu Ceas
- Concert de muzică de cameră - Sala Festivă a Primăriei.
- Expoziție colectivă de pictură „Imago 7” – Turnul Fierarilor

Iunie

- Zilele Culturii Germane – organizator Forumul Democrat German din Sighișoara
- Concert de Jazz, formația Jazzybirds din Cluj, Fundația Cultural Științifică Gaudeamus
- Tabăra Internațională de arte plastice Sighișoara – Turnul Fierarilor
- Expoziție colectivă de pictură „Salonul de vară”– Turnul Fierarilor
- Sighișoara Film Festival
- Expoziție de grafică și pictură „Albrecht Dürer” – Muzeul de istorie – Turnul Fierarilor
- „Pictori sighișoreni expun la muzeu” - Sala de expoziții temporare din incinta Turnului cu Ceas

Iulie

- Congresul Național de Rinologie la Sighișoara ediția a III-a - Primăria Municipiul Sighișoara în pareneriat cu Asociația „Societatea Română de Rinologie”
- Târgul Meșteșugarilor - Fundația „Veritas” Sighișoaraș în parteneriat cu Primăria Sighișoara
- Expoziție de pictură „ Amor Vincit Omnia” - Turnul Fierarilor
- Festivalul „Sighișoara Medievală” cu tema, *Menestrelți și Trubaduri - 5 secole de muzică și teatru medieval*

- Concursul național de Teatru medieval, ediția a 10-a

August

- Festivalul „Academia Sighișoara”, ediția a XXII-a - Asociația Culturală VIVA din Berna
- Expoziție colectivă de pictură „Interferențe” - Turnul Fierarilor
- Festivalul Intercultural Proetnica ediția a XII-a,
- Non - formal Medieval Festival – proiect de sprijinire a tinerilor cu afecțiuni cronice de sănătate

Septembrie

- Expoziție de pictură „Palimpsest” - Turnul Fierarilor
- Festivalul Fanfarelor organizator Primăria Municipiului Sighișoara
- Expoziție temporară itinerantă „LVMEN EST OMEN Arta” istoria și spiritalitatea iluminatului artificial.– Turnul Fierarilor

Octombrie

- Salonul de toamnă”, expoziție colectivă - Galeria de Artă Contemporană Turnul Fierarilor
- Concert jubiliar (30 de ani de la organizarea primului concert) – cvartetul Concordia din Cluj, Fundația Cultural Științifică Gaudeamus

Noiembrie

- „Alice în țara de minune” expoziție de grup - Galeria de Artă Contemporană Turnul Fierarilor
- Formația de muzică veche – CODEX din Miercurea Ciuc - Sala Festivă a Primăriei - Fundația Cultural Științifică Gaudeamus
- Marșul Lampioanelor, Forumul Democrat al Germanilor din România, Filiala Sighișoara
- Cvartetul – ARCADIA – din Cluj - Fundația Cultural Științifică Gaudeamus
- „Bienala de la Sighișoara” ediția I, expoziție de grup - Galeria de Artă Contemporană Turnul Fierarilor

- Festivalul național de folclor “Datini” – Asociația L.C.S. Speranța

Decembrie

- „Salonul anual de artă al elevilor sighișoreni”, ediția a VII-a - Galeria de Artă Contemporană Turnul Fierarilor
- Sărbătoarea de Advent Bazarurile de Crăciun – Forumul Democrat German din Sighișoara
- Târgul de Sfântul Nicolae, Fundația Veritas Sighișoara
- Marșul Luminilor, Fundația Veritas Sighișoara
- „Salonul de iarnă”, expoziție colectivă - Turnul Fierarilor